

Det här är journalistiken som riksdagen gör olaglig

Publicerad 16 nov 2022 kl 16:55

Foto: FREDRIK SANDBERG/TT / TT NYHETSBYRÅN

På onsdagen röstade riksdagen för att göra utlandsspioneri till ett tryck- och yttrandefrihetsbrott.

Nils Funcke förklarar vad det betyder att uppgiftslämnare i framtiden kan dömas till fängelse.

Text **Kulturen**

Dela

Kopiera länk

Detta är en kulturartikel, där skribenter kan uttrycka personliga åsikter och göra bedömningar av konstnärliga verk.

KULTURDEBATT. Våren 2020 såg sjukvårdsbiträdet **Stine Christophersen** hur äldre som hon vårdat i flera år ryktes bort i sviterna av covid. Smittan spreds när personal gick från smittade till ännu inte smittade. Stine fick inget gehör hos sina chefer för att arbetet skulle organiseras om för att minska smittspridningen.

I **Expressen** 28 maj 2020 berättade Stine om förhållandena på Sabbatsbergsbyn. För det läxades hon upp av tre chefer. Tilldelades en skriftlig varning och fick beskedet att om det inte passade borde hon söka jobb någon annanstans.

Två av cheferna har nu **dömts** för brott mot meddelarfrihetens förbud mot repressalier. Stine har fått upprättelse och visat för andra presumtiva uppgiftslämnare att det finns ett starkt skydd. Lagen står på deras sida.

Låt oss anta att Stine Christophersen tillsammans med en svensk läkare upptäcker att fångar och civila misshandlats och nekas korrekt vård under en fredsbevarande FN-insats. Insatsen står under befäl av en fransk överstelöjtnant som i en dagorder hemligstämplat uppgifterna.

När Stine och läkaren berättar om förhållandena i Dagens Nyheter röjer de en uppgift som är hemligstämplad. Det leder till allvarliga störningar med Frankrike. Den svenska regeringen bedömer att publiceringen lett till men för Sverige och riskerar att vi stängs ute från andra insatser. Regeringen begär att

MEST SETT

LIVE-TV: Senaste nyheterna med Expressen TV

Följ senaste nytt i Expressens livesändning

NYHETER

Meteorologen: Risk för snökaos i helgen

NYHETER

Omhäktning i Tove-fallet: "De nekar helt till brott"

SENASTE NYTT

- 16 nov** Det här är journalistiken som riksdagen gör olaglig
- 15 nov** Vill ni se mig ruttna i turkiskt fängelse?
- 14 nov** Thielska galleriet utestänger personer med rullstol
- 11 nov** Utredning visar att SVT:s vd bör vara målsägande
- 08 nov** En statlig kanon hör inte hemma i en demokrati
- 05 nov** Vi måste göra motstånd mot nationalistiska myter
- 02 nov** Kampen för det fria ordet sker på liv och död
- 28 okt** Inga kan gnälla som Björn Söder och SD
- 27 okt** Dags att bevisa vad ett svenskt pass betyder
- 26 okt** Tycker Lapidus att gängen ska bli mer jämställda?

Sverige blev som demokrati lite fattigare genom onsdagens beslut.

Med hjälp av olika tvångsmedel kartläggs vilka reportrar som befattat sig med uppgifterna och det uppdagas att det är Stine och läkaren som lämnat över uppgifterna. De åtalas för röjande och obehörig befattning alternativt grov obehörig befattning med hemlig uppgift.

Scenariot är påhittat men realistiskt eftersom meddelarfrihet nu inte gäller vid utlandsspioneri.

Riksdagens beslut under onsdagen innebär ett långtgående ingripande i det som bär upp Sveriges statsskick, den fria åsiktsbildningen. Meddelarfriheten har funnits där som en pysventil för att uppdaga, stävja och beivra misshushållning och myndighetsövergrepp.

Att Sveriges deltagande i internationella samarbeten ska skyddas är en självklarhet. Men det vore fullt möjligt utan att rubba meddelarfriheten när den behövs som bäst. Uppgiftslämnare riskerar att tystna och journalister och publicister att bli alltför försiktiga.

Att vissa publiceringar kan anses försvarliga är en klen tröst. Det är hart när omöjligt att förutse hur bestämmelsen ska tolkas. Och om JK efter en förundersökning kommer fram till att publiceringen i DN ska falla in under undantaget kan skadan för Stine, läkaren och meddelarfriheten generellt sett redan vara skedd. Det finns undantag från meddelarfriheten redan i dagens lagstiftning. Men där går det att i svart på vitt läsa sig till undantagen i offentlighets- och sekretesslagen.

Vid utlandsspioneri råder det omvända förhållandet. Där är huvudregeln att meddelarfrihet inte råder utom i de undantagsfall som först i efterhand utifrån de unika omständigheterna bedömts som straffria.

Motivet för grundlagsförändringen bygger dessutom på antaganden, och inte ett dokumenterat behov. Men även om man skulle acceptera utredningens antaganden hade det varit möjligt att genom en mindre ingripande åtgärd.

Sverige blev som demokrati lite fattigare genom onsdagens beslut.

Av Nils Funcke

Nils Funcke är journalist och tryck- och yttrandefrihetsexpert.

 Dela Kopiera länk

Anmäl text- och faktafel [Anmäl till Medieombudsmannen](#)

De ska utvisa min fru – en rysk Putin-kritiker

SVERIGE Publicerad 15 nov 2022 kl 18.49

MEST SETT

LIVE-TV: Senaste nyheterna med Expressen TV

Följ senaste nytt i Expressens livesändning

NYHETER

Meteorologen: Risk för snökaos i helgen

Migrationsverket har beslutat att den regimkritiska ryska journalisten Liza Alexandrova-Zorina ska utvisas.

Hennes make Dmitri Plax berättar.

Text **Dmitri Plax**

 Dela

 Kopiera länk

Omhäktning i love-fallet: "De nekar helt till brott"

Detta är en kulturartikel, där skribenter kan uttrycka personliga åsikter och göra bedömningar av konstnärliga verk.

Min fru ska utvisas från Sverige. Migrationsverket låter dock vår 14 månaders gamla son Maximilian få stanna i landet. Maximilian är svensk medborgare så det är verkligen ett generöst beslut av den av många så uppskattade myndigheten.

I det 22 sidor långa dokument som vi har fått skriver tjänstemännen att det inte gick att styrka min frus identitet genom att se på kopian på hennes ryska pass, som de själva begärt. Hm. Ska jag be dem att läsa hennes böcker i stället? De skriver att det inte finns information om mina boendeförhållanden, trots att jag skickade alla papper som de begärt. Hm. Ska jag be dem att besöka mig i mitt mörka Danderyd för att se med egna ögon var jag bor?

Ok, sarkasmen hjälper inte. Vad är det som hjälper då? I och med det att jag från första början visste med vilken myndighet jag hade att göra, skickade jag alla papper de begärt – märk väl – två gånger. Jag visste med vilken myndighet jag hade att göra och därför skickade jag papperen – märk väl – både fysiskt, per post och elektroniskt, inskannat, per mejl. I och med det att jag visste med vilken myndighet jag hade att göra låg jag på och begärde ett svar på om de verkligen hade fått allt de behövde, om de fått det i tid, om de behövde någon sorts komplettering.

Efter en försvarligt lång paus fick jag svar – allt kom fram, i tid. Inga kompletteringar efterfrågades.

I och med att jag visste vilken myndighet jag hade med att göra, har jag också skickat ett intyg från min psykiatriker som behandlar mig sedan min son **Peter** blev mördad i augusti 2019. Utan att röja så mycket av den medicinska bedömningen kan jag nog säga det uppenbara – att mitt nya förhållande hjälper mig att resa mig och stå på benen efter det som hänt.

En vecka av de fyra redan har gått innan vi ens fått beslutet.

I och med att jag visste med vilken myndighet jag hade att göra har jag kompletterat ansökan med ett intyg från barnavårdcentralen som bedömt Maximilians situation utifrån barnets bästa. I och med att jag visste med vilken myndighet jag hade att göra har vi även beskrivit min fru **Liza Alexandrova-Zorinas** arbete som regimkritisk journalist och människorättsförsvarare i det Ryssland där hon också fått sitta i arrest och förföljts. Och så vidare.

När man är i chock fäster hjärnan sig vid detaljer, man får så kallade "hangups". Ett par sådana, avslutningsvis. I det utförliga mångsidiga dokumentet lyckas inte Migrationsverkets tjänstemän med konststycket att stava mitt namn korrekt. I folgebrevet daterat den 10 november skriver man att man skickar brevet den 8 november och att de fyra veckor som Liza fått för att lämna Sverige räknas från och med den 8 november. Brevet kom i eftermiddags, den

Gör de så med flit?

Dmitri Plax är författare och radioproducent.

 Dela Kopiera länk

Anmäl text- och faktafel Anmäl till Medieombudsmannen

Chefredaktör Expressen: [Klas Granström](#)

Chefredaktör KVP: [Maria Rydhagen](#)

Ansvarig utgivare: [Klas Granström](#)

Biträdande chefredaktör och stf ansvarig utgivare: [Karin Olsson](#)

Kulturchef: [Victor Malm](#)

Politisk redaktör: [Anna Dahlberg](#)

VD: [Anders Eriksson](#)

Annonstdirektör: [Alexander Lydecker](#)

Redaktionen:

Telefon: +46 8 738 30 00

Mejla: redaktionen@expressen.se

Tipsa oss:

SMS/MMS: [0790-643 643](tel:0790-643643)

Mejla: tipsa@expressen.se

KONTAKTA OSS

[Kontaktuppgifter till redaktionen](#)

[Annonsera](#)

[Kundservice](#)

[Anmäl störande/felaktig annons](#)

[Cookies](#)

[Cookie-inställningar](#)

[Personuppgifter](#)

[IAB Sweden Gold Standard](#)

[Bonnier News](#)

[Jobba hos oss](#)

[Press](#)

[Anmäl till Medieombudsmannen](#)

OM EXPRESSEN

[Detta är Expressen](#)

[Expressens uppdrag](#)

[Expressens ägare](#)

[Expressens ledning](#)

[Expressens historia](#)

[Information in Arabic](#)

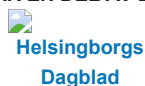
[Information in English](#)

[Information in French](#)

[Information in German](#)

[Information in Spanish](#)

EXPRESSEN ÄR EN DEL AV BONNIER NEWS

© Expressen Lifestyle AB

[Mobilversion](#) [Tabletversion](#) [Webbversion](#)